

Józef Biolik
Akademia Ekonomiczna
im. K. Adamieckiego
w Katowicach

ANALIZA ZALEŻNOŚCI MIĘDZY OCENAMI NA ŚWIADECTWIE DOJRZAŁOŚCI A WYNIKAMI EGZA- MINU WSTĘPNEGO KANDYDATÓW NA ROK AK. 2002/2003

Autor analizuje zależność między ocenami z matematyki i języka obcego na świadectwie dojrzałości a wynikami egzaminu wstępnego na Akademię Ekonomiczną w Katowicach z tych przedmiotów, biorąc pod uwagę dwa typy matury: starą, wybraną przez większość uczniów, i nową. Okazuje się, że wyniki egzaminu wstępnego kandydatów wykazują słabą dodatnią zależność od oceny uzyskanej na „starej maturze”. Wyniki te są dwa razy silniej skorelowane z liczbą punktów uzyskanych na „nowej maturze”.

Egzamin wstępny na Akademię Ekonomiczną przeprowadzany jest w formie testu, sprawdzanego z wykorzystaniem skanera. Obejmuje matematykę oraz wybrany język obcy (język angielski, język francuski, język niemiecki, język rosyjski).

Egzamin ma charakter selekcyjny. Z matematyki kandydat otrzymuje 25 pytań – test wielokrotnego wyboru. By za każde pytanie uzyskać 2 punkty należy zakreślić wszystkie

prawidłowe odpowiedzi. Z matematyki można więc uzyskać maksymalnie 50 punktów. Z języka obcego kandydat otrzymuje test złożony z 40 pytań wielokrotnego wyboru, w których podane są cztery alternatywne odpowiedzi, wśród których kandydat wybiera jedną poprawną odpowiedź. Za wskazanie prawidłowej odpowiedzi uzyskuje 1 punkt. Z języka obcego można uzyskać maksymalnie 40 punktów.

Od kilku lat władze Akademii prowadzą analizy związane z wynikami egzaminów wstępnych a ocenami na świadectwie dojrzałości. W roku 2002 pojawili się także kandydaci z „nową maturą”, więc w tej grupie także przeprowadzono badanie zależności. Badaniem tym objęto kandydatów kończących szkoły średnie województwa śląskiego. Do oceny średniej liczby punktów wykorzystana średnią arytmetyczną:

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i$$

Do oceny zróżnicowania wykorzystano odchylenie standardowe:

$$s = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2}$$

Do badania siły zależności między ocenami na świadectwie a liczbą uzyskanych punktów wykorzystano współczynnik korelacji liniowej:

$$r = \frac{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i y_i - \bar{x} \bar{y}}{\sqrt{\left[\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2 \right] \left[\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (y_i - \bar{y})^2 \right]}}$$

MATEMATYKA

Średnia ilość punktów z matematyki uzyskanych przez kandydatów wynosiła 18,47. (odchylenie standardowe $s=10,79$), natomiast średnia ocen z matematyki na świadectwie wynosiła 4,29055 (odchylenie standardowe $s=0,87702$).

Z przeprowadzonych analiz wynika, że:

- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę mierną na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskiwali średnio 9,76 punktów.
- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę dostateczną na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskali średnio 13,13 punktów.
- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę dobrą na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskali średnio 16,05 punktów.
- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę bardzo dobrą na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskali średnio 21,94 punktów.
- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę celującą na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskali średnio 30,06 punktów.

Rozkład liczby osób wg uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym oraz ocen na świadectwie dojrzałości

Liczba punktów	Oceny na świadectwie dojrzałości					Razem
	Mierna	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący	
0 – 5	14	47	69	36	1	167
5 – 10	33	132	190	144	2	501
10 – 15	10	77	137	145	5	374
15 – 20	6	55	157	185	4	407
20 – 25	1	28	69	156	5	259
25 – 30	2	21	64	141	17	245
30 – 35	1	10	19	71	12	113
35 – 40	0	3	33	102	13	151
40 – 45	0	2	7	30	7	46
45 – 50	0	0	3	26	4	33
Razem	67	375	748	1036	70	2296
Średnia liczna punktów	9,76	13,13	16,05	21,94	30,06	18,47
Odchylenie standardowe	6,23	8,03	9,43	10,98	10,38	10,79

Współczynnik korelacji liniowej mierzący siłę zależności między ocenami na świadectwie (maturze) z matematyki a liczbą uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym wynosi 0,3858.

MATEMATYKA - NOWA MATURA

Średnia liczba punktów z egzaminu wstępnego z matematyki uzyskana przez kandydatów posiadających „nową maturę” wynosiła 19,89. (odchylenie standardowe 11,93)

- Kandydaci, którzy z matematyki na „nowej maturze” uzyskali 30-44 punktów na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskiwali średnio 8,40 punktów,
- Kandydaci, którzy z matematyki na „nowej maturze” uzyskali 45-58 punktów na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskiwali średnio 15,60 punktów,
- Kandydaci, którzy z matematyki na „nowej maturze” uzyskali 59-72 punktów na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskiwali średnio 12,86 punktów,
- Kandydaci, którzy z matematyki na „nowej maturze” uzyskali 73-86 punktów na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskiwali średnio 20,40 punktów,
- Kandydaci, którzy z matematyki na „nowej maturze” uzyskali 86-100 punktów na egzaminie wstępnym z matematyki uzyskiwali średnio 32,20 punktów.

Rozkład liczby osób wg uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym oraz punktów z nowej matury (poziom podstawowy)

Liczba punktów	Liczba uzyskanych punktów z matematyki na „nowej maturze”					Razem
	30 - 44	45 - 58	59 - 72	73 - 86	87 - 100	
0 - 5	0	1	1	2	0	4
5 - 10	4	0	3	0	0	7
10 - 15	1	1	2	1	1	6
15 - 20	0	2	0	1	0	3
20 - 25	0	1	0	2	1	4
25 - 30	0	0	1	3	2	6
30 - 35	0	0	0	0	2	2
35 - 40	0	0	0	1	2	3
40 - 45	0	0	0	0	1	1
45 - 50	0	0	0	0	1	1
Razem	5	5	7	10	10	37
Średnia liczba punktów	8,40	15,60	12,86	20,40	32,20	19,89
Odchylenie standardowe	2,61	7,54	7,47	10,53	10,09	11,93

Współczynnik korelacji liniowej mierzący siłę zależności między liczbą uzyskanych punktów z nowej matury a liczbą uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym wynosił 0,6899

JĘZYK OBCY

Średnia liczba punktów uzyskanych na egzaminie wstępnym z języków obcych wynosiła 21,64 punktów. Odchylenie standardowe wynosiło 7,38.

Średnia ocen z języka obcego na świadectwie dojrzałości kandydatów wynosiła 4,3467 (odchylenie standardowe $s=0,941$)

- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę mierną na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskiwali średnio 14,81 punktów,
- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę dostateczną na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskali średnio 16,96 punktów,
- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę dobrą na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskali średnio 19,77 punktów,
- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę bardzo dobrą na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskali średnio 24,19 punktów,

- Kandydaci, którzy na świadectwie mieli ocenę celującą na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskali średnio 28,35 punktów.

Rozkład liczby osób wg uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym oraz ocen maturalnych

Liczba punktów	Oceny na świadectwie dojrzałości					Razem
	Mierny	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący	
0 – 5	1	3	4	3	0	11
5 – 10	15	33	60	17	2	127
10 – 15	20	123	159	69	7	378
15 – 20	20	102	223	174	15	534
20 – 25	5	64	209	211	37	526
25 – 30	3	24	109	205	60	401
30 – 35	0	4	41	147	66	258
35 – 40	0	0	8	29	24	61
Razem	64	353	813	855	211	2296
Średnia liczna punktów	14,81	16,96	19,77	24,20	28,35	21,64
Odchylenie standardowe	5,36	5,44	6,63	6,82	6,47	7,38

Współczynnik korelacji liniowej mierzący siłę zależności między ocenami na świadectwie (maturze) z języka obcego a liczbą uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym wynosi 0,473351.

JĘZYK OBCY - NOWA MATURA

Średnia liczba punktów z języka obcego uzyskana na egzaminie wstępnym przez kandydatów posiadających „nową maturę” wynosiła 23,19 punktów (odchylenie standardowe 7,72).

- Kandydaci, którzy z języków obcych na „nowej maturze” uzyskali 45-58 punktów na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskiwali średnio 13,00 punktów,
- Kandydaci, którzy z języków obcych na „nowej maturze” uzyskali 59-72 punktów na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskiwali średnio 13,67 punktów,
- Kandydaci, którzy z języków obcych na „nowej maturze” uzyskali 73-86 punktów na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskiwali średnio 19,80 punktów,
- Kandydaci, którzy z języków obcych na „nowej maturze” uzyskali 87-100 punktów na egzaminie wstępnym z języka obcego uzyskiwali średnio 26,35 punktów.

Rozkład liczby osób wg uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym oraz punktów z nowej matury (poziom podstawowy)

Liczba punktów	Liczba uzyskanych punktów z matematyki na nowej maturze					Razem
	30 – 44	45 - 58	59 - 72	73 - 86	87 – 100	
0 – 5	0	0	0	0	0	0
5 – 10	0	0	1	0	0	1
10 – 15	0	1	1	3	0	5
15 – 20	0	0	1	3	0	8
20 – 25	0	0	0	3	4	9
25 – 30	0	0	0	0	6	5
30 – 35	0	0	0	0	5	7
35 – 40	0	0	0	1	7	2
Razem	0	1	3	10	23	37
Średnia liczna punktów		13,00	13,67	19,80	26,35	23,19
Odchylenie standardowe		2,83	5,69	7,39	6,28	7,72

Współczynnik korelacji liniowej mierzący siłę zależności między liczbą uzyskanych punktów z nowej matury a liczbą uzyskanych punktów na egzaminie wstępnym wynosił 0,6139

Z przeprowadzonej analizy porównawczej wyników egzaminu wstępnego z ocenami uzyskanymi na maturze wynika, że zachodzi zależność dodatnia, przy czym oceny uzyskane na egzaminie wstępnym u kandydatów, którzy zdawali „nową maturę” są dwukrotnie silniej skorelowane. Potwierdza to tezę, że wyniki „nowej matury” są bardziej obiektywne i zbieżne z wynikami egzaminu wstępnego na Akademię Ekonomiczną w Katowicach.

Józef Biolik